

Mariola Maria Bach CSFN

Streszczenie rozprawy:

Budowanie świata wartości. Od innowacji do programu wychowania przedszkolnego

Rozprawa „Budowanie świata wartości. Od innowacji do programu wychowania przedszkolnego” ukazuje uwarunkowania procesu budowania świata wartości fundowanych na potencjale aksjologicznym innowacji pedagogicznych realizowanych w Publicznym Przedszkolu Sióstr Nazaretanek w Krakowie.

Pierwszy rozdział jest poświęcony refleksji filozoficznej w pedagogice i prezentuje ujęcie wartości wyrażone w koncepcjach wybitnych fenomenologów europejskich: Maxa Schelera, Dietricha von Hildebranda, Romana Ingardena, Karola Wojtyły (Jana Pawła II) i Józefa Tischnera. Analiza tych koncepcji stworzyła szerszy plan postrzegania genezy i źródeł aksjologii pedagogicznej oraz aksjologicznych aspektów edukacji. Drugi rozdział jest poświęcony problematyce innowacji w procesie budowania świata wartości. Omówienie innowacji pedagogicznych zilustrowane zostało przedstawieniem działań innowacyjnych w Publicznym Przedszkolu Sióstr Nazaretanek w Krakowie: „Akademia dobrego smaku”, „Przedszkolak w świecie nauki i techniki” oraz „Przedszkolak w świecie transcendencji”.

W rozdziale trzecim skupiono się na metodologicznych aspektach własnych badań empirycznych, które przeprowadzono w perspektywie paradygmatu podmiotowo-partycypacyjnego. Rozdział czwarty prezentuje doświadczanie wartości wyłonione w procesie analizy i interpretacji autoetnografii. Pozwoliło to wypracować przesłanki do zbudowania programu edukacji przedszkolnej, któremu przyświeca idea wychowania personalistycznego – wychowaniu dziecka jako osoby w dialogu z dorosłymi. Zawarte jest w nim przekonanie, że kształtowanie świata wartości dokonuje się przez całe życie osoby i we wszystkich jego wymiarach. W rzeczywistości przedszkolnej może się to dokonywać w systematyczny sposób poprzez realizację programu wychowania przedszkolnego ukierunkowanego na wartości. Dlatego w rozdziale piątym przedstawiono propozycję takiej edukacji. Tytuł programu: „Razem w świecie wartości” wyraża ustalone podczas analiz założenia, że w przedszkolu w procesie budowania świata wartości uczestniczą zarówno dzieci jak i dorośli tworzący tę społeczność. Relacyjny charakter odniesień między wszystkimi podmiotami przedszkola sprzyja przekazywaniu sobie nawzajem wartości; wzajemnemu rozumieniu w wymiarze intelektualnym i emocjonalnym. Dodatkowo poprzez kontakt z kulturą i sztuką dzieci i dorośli

odkrywają i tworzą nowe wartości. Istotną kategorią wychowania personalistycznego jest nieustająco obecna w życiu człowieka kategoria transcendencji.

Zaprezentowana w dysertacji refleksja uświadamia, że działania innowacyjne postrzegane w perspektywie personalistycznej sprzyjają gromadzeniu doświadczeń, które zarówno dla dzieci, jak i dorosłych stają się źródłem wiedzy aksjologicznej. Uzmysłwiają nie tylko obiektywny, ale również subiektywny charakter wartości, przez co służą budowaniu świata wartości

13.05.2022r.

